

VÝVOJ A SOUČASNÉ POSTAVENÍ HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY

Lukáš Harazin, Oldřich Luža¹

ABSTRAKT

V příspěvku se autoři věnují popisu aktuálního vývoje systému Hospodářských opatření pro krizové stavy (HOPKS) v České republice, zejména jeho charakteristiku, působnosti orgánů krizového řízení v této oblasti a zejména změny tohoto systému, ke kterému došlo v důsledku novelizace krizového zákona a následné novelizace zákona o hospodářských opatření pro krizové stavy.

Klíčové slová: Hospodářská opatření, krizové stavy, nezbytná dodávka, mobilizační dodávka

ABSTRACT

Article is trying to describe actual development related to the so called „Economic Measures for Crisis Situations“ in the Czech Republic. Mentioned are features of the respective system, competences of the crisis management authorities as well as changes based on the amendment of the Crisis Act, followed by the amendment of the Act on Economic Measures for Crisis Situations.

Key words: Economic Measures for Crisis Situations, necessary (indispensable) delivery, mobilization delivery

1 VÝVOJ A SOUČASNÉ POSTAVENÍ HOPKS V BEZPEČNOSTNÍM SYSTÉMU ČR

Zcela jednoznačně lze konstatovat, že hlavním a zároveň základním úkolem každého demokratického státu v oblasti bezpečnosti je ochrana životů a zdraví občanů, zajištění základních životních potřeb či ochrana životního prostředí (vliv EU).

¹ Mgr. Lukáš Harazin, tel: 974828317, email:harazin@polac.cz, Mgr. Oldřich Luža, tel: 974828313, email: o.luza@polac.cz, Katedra krizového řízení, Policejní akademie České republiky

V současném pojetí bezpečnosti na území České republiky je třeba definovat rizika vzniku krizové situace nevojenského charakteru a to zejména vzhledem ke geografické poloze a povětrnostním podmínkám. I v době hospodářské krize je třeba tato rizika řešit a neustále vyvíjet nové nástroje řešení, které by alespoň zmírnily dopady na společnost.

Vzniklé krizové situace podle svého rozsahu vyžadují nasazení pracovní síly a technického vybavení (stavební materiál, stroje, čerpadla a další materiální potřeby). Jiným důležitým faktorem je využití různých služeb, které mohou pomoci zmírnit dopady krizové situace, je potřeba užití náhradních zdrojů elektrické energie a tepla. Pro zasažené území je třeba zajistit zásobování pitnou vodou, v krajním případě nutnost evakuace obyvatelstva z postižených oblastí. K tomu je důležité získat dostupné zdroje v oblasti logistiky, nákladní a osobní dopravy a dále možnosti ubytování pro postižené osoby. Jednoduše řečeno, jde o zabezpečení základních potřeb obyvatel v době mimořádné události a následně krizové situací².

Nepochybně významnou úlohu při zajišťování bezpečnosti v rámci státního území České republiky plní systém hospodářských opatření pro krizové stavy, jehož využití spočívá hlavně v případě, když není možné mimořádné události zvládnout běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury. Jinými slovy tento systém slouží k řešení všech typů krizových situací a to jak vojenského, tak nevojenského charakteru.

Historický vývoj systému hospodářských opatření pro krizové stavy na území České republiky byl velkou měrou ovlivněn rozsáhlými povodněmi v letech 1997 a 1998. V této době zde prakticky fungoval systém hospodářské mobilizace, který byl převážně zaměřen na materiální zabezpečení řešení krizových situací vojenského charakteru. Významným dokumentem pro oblast hospodářské mobilizace, který reagoval na změny v oblasti politické a ekonomické po roce 1989 a nárůst nevojenských krizových situací, bylo nařízení vlády Česko a Slovenské Federativní republiky č. 284/1992 Sb., o opatřeních hospodářské mobilizace ze dne 30. dubna 1992.

Změnou, který tento transformační dokument přinesl, bylo upuštění od direktivního způsobu zajišťování dodávek-zrušen rozpočtový plán a jeho nahrazení systémem tržního hospodářství, tzn. systémem, který potřebné dodávky zajišťoval smluvně. Tento systém umožnil využití opatření k řešení krizových situací vojenského charakteru ale i pro řešení jiných krizových situací.

Hlavní cíle opatření hospodářské mobilizace byly zaměřeny na funkci hospodářství spočívající v zajištění nezbytných potřeb ozbrojených sil a obyvatelstva při branné pohotovosti státu. Opatření hospodářské mobilizace se připravovaly tak, aby byly využitelné v krizových situacích, které představovaly např. živelní pohromu, ekologickou katastrofu, velkou průmyslovou havárii a popřípadě další mimořádné události velkého rozsahu.

Tyto opatření byly prováděny v souladu s tímto nařízením v orgánech státní správy, samosprávy a u právnických a fyzických osob, včetně právnických osob,

² HARAZIN,L. ,LUŽA,O. Ekonomika při řešení krizových situací. Vybrané kapitoly. Praha : Policejní akademie ČR,2010. 34 s.

příčemž za samotnou realizaci odpovídal subjekt hospodářské mobilizace. Subjekty hospodářské mobilizace stanovila vláda České a Slovenské Federativní Republiky na návrh předsedy Rady obrany státu.

Jak se ale v praxi ukázalo, povodně v letech 1997 a 1998, ani tento systém nebyl optimální pro řešení krizových situací nevojenského charakteru. Z hodnocení řešení těchto povodní vyplynul základní nedostatek a to neexistence zákonů vhodných pro řešení těchto situací.

Prvním právním předpisem byl ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, na jehož základech byly vytvořeny předpoklady pro přijetí dalších právních předpisů jednak v oblasti zajišťování bezpečnosti a to zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, dále v oblasti řešení nevojenských krizových situací zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů a v oblasti materiálního zajišťování řešení vojenských a nevojenských krizových situací zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. Dá se říci, že rok 2000 byl průlomovým rokem v chápání bezpečnosti České republiky v jeho komplexním pojetí.

Zásadní změna zákona č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hospodářských opatřeních“) byla schválena 7. února 2012 a nabyla účinnosti 12. března 2012. Hlavní a zásadní příčina novelizace tohoto zákona souvisela s významnou právní změnou týkající se krizového řízení, tj. novelizací zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (zákon č. 430/2010 Sb. - dále je „krizový zákon“).

Hlavním důvodem pro předložení návrhu zákona č. 76/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byla nutnost promítnout do zákona o hospodářských opatřeních novelizovaná ustanovení krizového zákona tak, aby byla dotčena ustanovení zákona o hospodářských opatřeních v souladu s krizovým zákonem, neboť oba tyto zákony jsou úzce propojeny.

Současný systém hospodářských opatření pro krizové stavy představuje relativně samostatný, právně zakotvený systém (zákon č. 241/2000 Sb. o HOPKS v platném znění), který je vzájemně propojen s ostatními prvky bezpečnostního systému ČR a má přesně vymezené místo a účel v oblasti přípravy a přijetí opatření po vyhlášení krizových stavů.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA SYSTÉMU HOPKS

V návaznosti na předcházející kapitolu si položíme otázku. Co to vlastně hospodářská opatření pro krizové stavy jsou a jaké hlavní změny přinesla poslední novelizace zákona č. 241/2000 Sb. ve znění zákona č. 76/2012 Sb.?

Systém hospodářských opatření pro krizové stavy představuje komplexní mechanismus nástrojů, aplikovatelný při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Je důležité zmínit, že k tomu, aby tento systém fungoval, je třeba jednoznačná a vzájemná podpora státu a podnikatelské sféry.

Hospodářská opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“) představují soubor organizačních, materiálních nebo finančních opatření přijímané správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. V rámci Ministerstva vnitra se tato opatření přijímají především v souvislosti se zajištěním výkonu státní správy a podporou činnosti Policie České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky.

Obecným cílem hospodářských opatření pro krizové stavy je optimální plánování, organizování, rozšiřování a získávání nových zdrojů a dodavatelů a v případě krizové situace jejich operativní použití ve formě nezbytné dodávky či mobilizační dodávky.

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a změně některých souvisejících zákonů, definuje základní poslání hospodářských opatření pro krizové stavy v § 3 odst. 1., kde stanoví, že hospodářská opatření pro krizové stavy jsou přijímána po vyhlášení krizových stavů při splnění dalších podmínek, jež jsou popsány v tomto článku. V rámci HOPKS jsou nadefinovány dva stěžejní systémy a to konkrétně systém **nouzového hospodářství** a **systém hospodářské mobilizace**. Tyto dva směrodatné systémy, jež tvoří základ hospodářských opatření, doplňují použití státních hmotných rezerv, regulační opatření a výstavba a údržba infrastruktury. V tomto odborném textu se autoři věnují jen základním systémům HOPKS, tj. nouzovému hospodářství a hospodářské mobilizace.

Systém nouzového hospodářství

Systém **nouzového hospodářství** slouží pro plánování a koordinaci nezbytných dodávek, tj. dodávek výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů³, s cílem zabezpečit:

- uspokojení základních životních potřeb⁴,
- podpora činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky,
- zastřešující podpora výkonu státní správy⁵

Právě novela zákona o HOPKS představuje významnou změnu zabezpečení jednotlivých subjektů, a to tak, že hasičské záchranné sbory byly nahrazeny obecným pojmem, tj. záchrannými sbory. V systému nouzového hospodářství je zde nově a správně přiřazena zdravotnická záchranná služba a policie České republiky. Důvod je zcela logický, jedná se o základní a plnohodnotné složky integrovaného záchranného systému České republiky⁶.

Systém nouzového hospodářství je zaměřen v rámci zajišťování podpory všem legitimním subjektům formou nezbytné dodávky. Nezbytná dodávka je zabezpečována dodavateli nezbytných dodávek způsobem charakteristickým pro dobu, během níž není

³ Ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 241/2000 Sb.

⁴ Základní životní potřebou podle ust. §3 odst. 1 písm. a) zákona č. 241/2000 Sb., je uspokojení základních potřeb fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví.

⁵ Ust. § 10 odst. 1 zákona č. 241/2000 Sb.

⁶ Srov. z. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, v platném znění.

vyhlášen žádný krizový stav. Obecným předmětem tohoto systému je zabezpečení nezbytné dodávky pro překování krizových stavů. Nepředpokládá se zde adresný způsob zajištění nezbytné dodávky. Na dodavatele nezbytné dodávky jsou kladeny základní podmínky, mj. trvalý pobyt či sídlo na území České republiky⁷.

Pokud nastane situace, kdy správní úřad nemůže ať již z kvalitativních či kvantitativních důvodů zajistit statky a služby ve formě nezbytných dodávek a zvládnout tak krizovou situaci, je možné použít centrální systém ve vlastnictví státu spadající pod gesci Správy státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“). V rámci nouzového hospodářství jsou to pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc. Jak již bylo zmíněno, v systému nouzového hospodářství se aplikují pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

Novelou HOPKS došlo k zásadní změně. Z hlediska efektivity dopadů krizové situace byla navýšena časová lhůta návratnosti pohotovostních zásob do 60 dnů po zrušení krizového stavu. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté pohotovostní zásoby pouze na základě žádosti, která musí směřovat SSHR, která vyhotoví smlouvu k dalšímu užití pohotovostních zásob. Bez smluvního aktu nelze pohotovostní zásoby užívat. V případě zásob pro humanitární pomoc zákonodárcem bylo z hlediska efektivity řešení krizové situace stanoveno to, že požadavek k vydání zásob pro humanitární pomoc zpracovává hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností. Konkrétní požadavky poté zpracuje SSHR a předseda SSHR rozhodne o vydání. Zásoby pro humanitární pomoc se již nevracejí.

Základním plánovacím dokumentem v systému nouzového hospodářství je Plán nezbytných dodávek, který zpracovávají ústřední správní úřady, krajské úřady a obecní úřady obce s rozšířenou působností podle § 6, 7, 8 zákona č. 241/2000 Sb. a v souladu s § 1 vyhlášky č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy v platném znění. Plánem nezbytných dodávek je samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství. Konkrétní obsah plánu nezbytných dodávek je vymezen v § 2 vyhlášky SSHR č. 498/2000 Sb. v platném znění. V tomto plánu je obsažen seznam požadovaných nezbytných dodávek, přehled dodavatelů nezbytných dodávek a seznam nezajištěných nezbytných dodávek, který pak dále slouží jako podklad pro stanovení požadavku na zajištění nezbytné dodávky.

Informační podpora hospodářských opatření

Informační systém ARGIS je provozován v gesci Správy státních hmotných rezerv a je zaměřen na podporu pro plánování civilních zdrojů. Slouží k zabezpečení informační podpory plánování a rozhodování všech orgánů krizového řízení vyplývajících ze zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a změně některých souvisejících zákonů a také v souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů cestou hasičských záchranných sborů krajů.

⁷ Může se jednat i o organizační složku právnické osoby se sídlem v zahraničí podnikající na území České republiky a je schopna dodat nezbytné dodávky.

Zásadním předpokladem je zabezpečit sběr dat od právnických a podnikajících fyzických osob podle územní nebo resortní příslušnosti a podporu zpracování tabulkových přehledů plánu nezbytných dodávek. Při řešení krizové situace je úkolem získání přehledu o disponibilních věcných zdrojích a jejich dodavatelích pro zabezpečení aktuálních potřeb v působnosti jednotlivých orgánů krizového řízení. V současné době slouží jeho výstupy, respektive zpracovaná data, mimo jiné jako jeden ze zdrojů pro Informační systém krizové komunikace, zkráceně nazývaný IS KRIZKOM.

System hospodářské mobilizace

Systemem hospodářské mobilizace se rozumí organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu. Jak je patrné z výše uvedeného, v rámci systému hospodářské mobilizace se používá pojem mobilizační dodávka. Mobilizační dodávka je ve své podstatě nezbytnou dodávkou, avšak jen v systému hospodářské mobilizace.

Na základě požadavků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů zpracovává ústřední správní úřad plán hospodářské mobilizace. Objednatel mobilizační dodávky o jejím zajištění uzavře s dodavatelem mobilizační dodávky písemnou smlouvu. Tento systém je založen na adresném způsobu zajišťování nezbytných resp. mobilizačních dodávek.

Dodavatel mobilizační dodávky je oprávněn podmínit svoje plnění požadavkem na zajištění prokazatelně nezbytných materiálních prostředků, případně na finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností. Tyto výdaje jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu má dodavatel mobilizační dodávky několik obligatorních povinností. Je důležité, aby přednostně plnit mobilizační dodávku a pokud by hrozilo jakékoliv ohrožení plnění mobilizační dodávky, je třeba okamžitě informovat objednatele mobilizační dodávky o možných problémech a hledat náhradní řešení. Dodavatel mobilizační dodávky je povinen zpracovat plán opatření hospodářské mobilizace. Proto je nutné, aby vybrané údaje tohoto plánu předával objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému krajskému úřadu. Aktualizace je nezbytná v případě potencionálního řešení krizové situace.

Na druhé straně objednatel mobilizační dodávky je povinen nahradit dodavateli mobilizační dodávky škodu vzniklou v důsledku prodlení s plněním dodávky, která je předmětem plnění podle jiné smlouvy, pokud dodavatel mobilizační dodávky prokáže, že mu škoda vznikla v přímé souvislosti s přednostním plněním mobilizační dodávky a tento důvod byl jedinou příčinou jeho prodlení s plněním podle jiné smlouvy.

Subjekt hospodářské mobilizace

Subjekt hospodářské mobilizace je podnikatel, který se zavázal za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu dodávat výrobky, práce nebo služby nezbytné

pro zajištění ozbrojených sil a ozbrojených sborů, a byl jím jmenován. V některých případech na návrh věcně příslušného ústředního správního úřadu může být subjektem hospodářské mobilizace jmenován i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav.

Je nutné říci, že subjektem nemůže být každý podnikatel. Je to dáno tím, že se jedná o zajišťování bezpečnosti za stavu ohrožení státu či válečném stavu. Proto jsou kladeny velmi striktní podmínky týkající se subjektu hospodářské mobilizace. Je třeba vyhodnotit ekonomickou a technologickou způsobilost podnikatele, a pokud splní všechny podmínky, může být rozhodnutím předsedy Správy státních hmotných rezerv subjektem hospodářské mobilizace. Subjektu hospodářské mobilizace vydá Správa státních hmotných rezerv speciální osvědčení o jmenování, kterým se prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv. Mezi tyto práva patří osvobození od povinnosti poskytnout věcné prostředky stanovené zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky a je oprávněn v souladu s plánem opatření hospodářské mobilizace požadovat pro své zaměstnance zajišťující mobilizační dodávku zproštění mimořádné služby. Dále může subjekt hospodářské mobilizace uplatnit požadavek na zajištění pracovních sil a věcných prostředků nezbytných pro splnění mobilizační dodávky.

V systému hospodářských opatření pro krizové stavy nám vystupuje řada subjektů. Jsou to jednak orgány krizového řízení, mezi něž patří vláda České republiky, ústřední správní úřady, Česká národní banka, krajské úřady a obce s rozšířenou působností. Dále se jedná o právnické a podnikající fyzické osoby, které jsou v systému nouzového hospodářství dodavateli nezbytné dodávky a v systému hospodářské mobilizace dodavateli mobilizační dodávky. Jako poslední subjekty se objevují koneční odběratelé dodávek. Těmi mohou být fyzické osoby (obyvatelstvo), ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory, havarijní služby a orgány státní správy.

PŘECHODNÉ PROBLÉMY V HOPKS ZPŮSOBENÉ NOVELIZACÍ KRIZOVÉHO ZÁKONA

Je nutné uvědomit si, že novelizace krizového zákona nabyla účinnosti 1. ledna 2011 a zákona o hospodářských opatřeních až 12. března 2012, to znamená více jak rok po účinnosti krizového zákona. Toto přechodné období nesouladu mezi dvěma základními právními předpisy pro oblast krizového řízení sebou neslo řadu negativních faktorů, které se projeví hlavně v praktickém naplnění ustanovení krizového zákona. Největší nedostatky, způsobené tímto nesouladem lze, na základě zkušeností pracovníků krizového řízení vyjádřit následovně:

1. Podle ustanovení krizového zákona, resp. platného znění nařízení vlády č. 462/2000 Sb., § 15 odst. 3., je součástí operativní částí krizového plánu obce s rozšířenou působností také plán nezbytných dodávek obce s rozšířenou působností. Vzhledem k pozdní aktualizaci zákona o hospodářských opatřeních nebyl déle než rok legislativně zakotven v žádném právním

- předpise ani zpracovatel ani způsob zpracování tohoto plánu nezbytných dodávek.
2. Novela vyhlášky Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy (VSSHR č. 394/2012 Sb.), která vstoupila v účinnost až od 1. ledna 2013. Tato vyhláška v souladu se zákonem o hospodářských opatřeních mimo jiné blíže upřesňuje obsah a složení plánu nezbytných dodávek (dále jen „PND“). To tedy znamená, že celé dva roky, kdy nebyla tato vyhláška novelizovaná a tedy účinná, nebylo možné, podle platné legislativy, vytvořit PND obcí s rozšířenou působností. Došlo tedy k paradoxu, kde na jedné straně zákon č. 430/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, ukládal povinnost zpracovat krizové plány obcí s rozšířenou působností do 31. 12. 2012, ale na straně druhé pro zpracování jeho operační části, resp. PND obcí s rozšířenou působností, vyšla novelizovaná vyhláška č. 498/2000 Sb. v platnost 23. 12. 2012 kdy byla zveřejněna ve Sbírce zákonů ČR, ale její účinnost byla až od 1. 1. 2013. Je však, ale na místě připomenout, že Správa státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“), vzhledem k dlouhodobé absenci neobsazeného postu předsedy SSHR, vydala během podzimu 2012 prozatímní metodiku, do které již zapracovala změny z připravované vyhlášky. I přesto tento počín SSHR nebyl zcela dle platné legislativy. Z hlediska praktického aspektu byly krizové plány zpracovány a schváleny do požadovaného termínu (31. 12. 2012), pouze plány nezbytných dodávek byly zpracovány podle tehdy platné, ale právně neúčinné vyhlášky.
 3. Dokument „Zaměření činnosti krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy v roce 2013“. Tento dokument vydala a zaslala SSHR všem Krajským úřadům a Magistrátu hlavního města Praha a dle něj musí zmíněné úřady do konce května dopracovat PND kraje s využitím PND obce s rozšířenou působností a vyhodnotit možnosti zabezpečení nezbytných dodávek v rámci kraje. Stejně úkoly musí splnit obce s rozšířenou působností v rámci svých plánů nezbytných dodávek. V praxi to tedy znamená, že během půl roku od platnosti nových krizových plánů se musí tyto plány v operační části, resp. plány nezbytných dodávek znovu celé aktualizovat, případně přepracovat.
 4. Nejednotnost základních pojmů (terminologie) v období od novelizace krizového zákona a zákona o hospodářských opatřeních např.: působnost orgánů krizového řízení, určená obec, zpracování plánu nezbytných dodávek

ZÁVĚR

Hospodářská opatření pro krizové stavy jsou velmi významným nástrojem pro přípravu, zvládnutí a řešení krizových situací. Jsou plnohodnotným prvkem bezpečnostního systému České republiky a slouží k zajištění materiální podpory řešení všech krizových situací. Představuje soubor organizačních, materiálních nebo finančních opatření přijímaných správním úřadem v krizových stavech pro

zabezpečení nezbytných a mobilizačních dodávek výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.

Kompatibilita právních předpisů je zásadní pro řešení krizových situací. Je důležité, že došlo ke sjednocení právní normy v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy se zákonem č. 430/2010 Sb., kterým se mění krizový zákon a ostatními souvisejícími zákony se zaměřením na úpravu kompetencí a působností správních úřadů (např. České národní banky, krajských úřadů, obecních úřadů či magistrát hlavního města Prahy).

Důraz kladený na hospodářské opatření pro krizové stavy vychází i z Bezpečnostní strategie České republiky a zájmech České republiky na neustálém zdokonalování tohoto systému, tzn. pružně reagovat na hrozby a rizika, vhodným způsobem novelizovat právní předpisy, ověřovat veškeré nástroje podpory řešení krizových situací při cvičeních a samozřejmě vzdělávat odborníky v krizovém řízení. Výsledkem je precizní připravenost. Připravenost je totiž základním předpokladem pro úspěšné zvládnutí krizových situací. Východiskem pro kvalitní připravenost pracovníků v této oblasti závisí od analýzy jejich vzdělávacích potřeb. Za vzdělávací potřebu považujeme „určitý nedostatek znalostí a dovedností v určité oblasti potřebných pro výkon konkrétní funkce. Vzniká jako rozdíl (disproporce) mezi tím „co by být mělo“ a tím „co je“, konkrétně jako rozdíl mezi potřebnou kvalifikací na konkrétní místo určenou stanoveným stupněm vzdělání, zaměřením vzdělání a dalším odborným požadavkem a skutečnou kvalifikací konkrétního bezpečnostního manažera⁸“.

LITERATÚRA

- [1] HARAŽIN, L., LUŽA, O.,. Ekonomika při řešení krizových situací. Vybrané kapitoly. Praha: Policejní akademie ČR,2010. In.:
- [2] HORÁK R., KRČ M., ONDRUŠ R., DANIELOVÁ L. Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu. 1. vyd. Linde Praha, a. s., 2004. 407 s. ISBN 80-7201-471-4
- [3] ŠUGÁR, J., TVRDEK, J. Vzdělávání bezpečnostního managementu.. In. Bezpečnostní management a společnost: mezinárodní konference. Sborník abstraktů, Brno : Univerzita obrany, 2012, s. 81. ISBN 978-80-7231-871-1
- [4] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon).
- [5] Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a změně některých souvisejících zákonů
- [6] Vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy v platném znění

Článek recenzovali dva nezávislí recenzenti.

⁸ ŠUGÁR, J., TVRDEK, J. Vzdělávání bezpečnostního managementu.. In. Bezpečnostní management a společnost: mezinárodní konference. Sborník abstraktů, Brno : Univerzita obrany, 2012, s. 81. ISBN 978-80-7231-871-1

